

Algemene Beschouwingen

Voorzitter,

Bijna twee weken geleden begon Olympisch kampioen Maarten van der Weijden aan zijn elfstedenzwemtocht. Een bizarre uitputtingsslag, die hij een jaar eerder niet voltooide, maar waarmee hij toch bijna 5 miljoen euro ophaalde voor het onderzoek naar de genezing van kanker. Zijn kracht, motivatie en doorzettingsvermogen zijn indrukwekkend en het was ontroerend om te zien hoe hij zijn tweede poging voltooide. Wat een held!

Maarten inspireert ons en is voor velen een voorbeeld omdat hij het verschil maakt en zich inzet voor een betere wereld. En niet alleen hij doet dat. Ook in ons gewone dagelijkse leven zijn er veel helden die het verschil maken.

De verpleegkundige die minder gaat werken om als mantelzorger voor haar zieke moeder te zorgen, de visboer die nooit zo nadacht over de opwarming van de aarde maar sinds hij zonnepanelen heeft (en zijn energierekening ziet afnemen) met trots denkt aan zijn kleindochter. Net als de ondernemer die naast zijn drukke baan in zijn schaarse vrije tijd coach is van een jeugdvoetbalteam. Het zijn helden omdat zij de kansen in het normale samenleven zien en daarmee van betekenis zijn voor de mensen om hen heen.

Met dat in ons achterhoofd kijken we naar de kadernota. En dan valt op dat de kadernota minder rooskleurig is dan we een jaar geleden dachten. Dankzij het opnemen van de taakstelling op inkoop WMO en Jeugd hebben we een sluitende meerjarenbegroting. In veel omringende gemeenten is dit niet het geval en moet er op allerlei gebieden bezuinigd worden of moet de OZB verhoogd worden. Wat dat betreft gaat het in Bunschoten nog goed, al is dat ook mede dankzij de opgebouwde reserves uit de precario-inkomsten.

De financiële positie van de gemeente verbetert dankzij de goedlopende grondverkoop van het afgelopen jaar en het weerstandsvermogen groeit. Dat is goed, want we willen onze financiële kengetallen verder verbeteren.

Maar dat staat wel onder druk door verschillende factoren, ik noem er drie.

Allereerst door de stijging van de zorgkosten. Het afgelopen jaar hebben we hier veel over gesproken. Met name de kosten van de jeugdzorg stijgen flink en we lijken daar moeilijk grip op te krijgen. De maatregelen die we nu nemen moeten ertoe leiden dat de stijging van de zorgkosten helemaal wordt opgevangen binnen het sociaal domein. Als de verwachte besparingen gehaald worden, hoeft er geen extra geld bij de zorg ten opzichte van de vorige begroting. We hopen dan ook dat dit waargemaakt kan worden. We wensen iedereen die zich daarmee bezig houdt veel succes. Als gemeenteraad en college zullen we dit proces goed moeten monitoren. Wij roepen het college op om te zorgen voor tijdige levering van de benodigde stuurinformatie.

En hoewel de financiën erg belangrijk zijn, is de zorg op zichzelf voor ons nog belangrijker. Waarom neemt de zorgvraag precies toe? Hoe komt het dat in Bunschoten 14% van de jongeren specialistische zorg nodig heeft op dit moment. Is er meer problematiek in beeld omdat de zorg nu beter bereikbaar is en de problemen sneller zichtbaar worden? Of is één van de oorzaken dat er steeds meer echtscheidingen zijn en de kinderen daar de dupe van worden? Willen we goed kunnen sturen op de zorgkosten, dan zullen we ook dit in beeld moeten hebben.

Voor de ChristenUnie staat één ding voorop: wij vinden het een eer om voor onze inwoners te zorgen en goede zorg te kunnen bieden aan iedereen die dat nodig heeft. Het is makkelijk om van een afstandje te bepalen dat je kort op de budgetten. Totdat je de mensen spreekt die afhankelijk zijn van de zorg die we als gemeenten bieden. Wat een dankbaarheid spreekt daar vaak uit dat we dit in Bunschoten goed voor elkaar hebben en dat de zorg dichtbij is. Dat we hulp bieden aan mensen die

in scheiding liggen. Dat mensen in de bijstand af en toe een extraatje kunnen krijgen om rond te komen en hun kinderen ook sport- en muziekles kunnen krijgen. Dat mantelzorgers ontzien worden door een project als Meedoen. Dat er hulp is voor mensen met een verslaving. En zo kan ik nog even doorgaan. We zijn blij met alle mantelzorgers in onze gemeente en het was goed om te zien dat geen van de partijen wilde bezuinigen op hun vergoeding en waardering. Zij zijn onze helden van het normale leven en we moeten hen koesteren.

Een tweede extra kostenpost is het IHP Scholen. Na een eerdere verhoging van 40% komt er nu nog 22% bij. Een flinke tegenvaller. Toch gaat onze voorkeur nog steeds uit naar het doorzetten van de nieuwbouwplannen. Het bouwen van toekomstbestendige scholen, zodat er een goed leerklimaat is en ook de onderlinge samenwerking tussen scholen bevorderd wordt getuigt van een goede toekomstvisie. We gaan thuis en op het werk ook niet in gebouwen zitten met slechte voorzieningen en een slecht klimaat. Dat moeten we dus voor onze kinderen ook niet willen.

Tegelijk is de ChristenUnie van mening dat gemeenten op dit moment door de landelijke overheid te erg gekort worden en te weinig financiële middelen krijgt om haar taken ook goed te kunnen uitvoeren. We vinden het niet kunnen dat gemeenten geen hogere bijdrage krijgen voor de huisvesting van onderwijs. Ook het feit dat de scholen niet mogen investeren in nieuwbouw, maar wel het financiële voordeel ontvangen vanwege alle duurzaamheidsmaatregelen die toegepast worden, brengt de gemeente in een nadelige positie.

Ook de bijdrage vanuit het Rijk voor de zorg is ontoereikend en we hopen dan ook dat het Rijk nog meer geld vrij maakt om gemeenten hierin bij te staan. Ook zijn we benieuwd wat het abonnementstarief van de WMO voor gevolgen heeft. Vraag aan het college is: kunt u nu al een beeld schetsen of er sprake is van een stijging van de aanvragen en zo ja, welke kostenstijging dat met zich mee brengt?

Om een duidelijk signaal te geven hebben wij een brief gestuurd naar onze Tweede Kamerfractie waarin wij deze drie punten aankaarten en een dringend beroep op hen doen om dit recht te trekken. Wij roepen u op dit ook aan te kaarten, zoals u eerder ook succesvol gedaan heeft. Hierin moeten we samen optrekken, want zo kan het niet langer. En wij hebben goede hoop dat het Rijk extra geld verstrekt en dat de volgende meicirculaire er al een stuk beter uit ziet.

Behalve de genoemde financiële tegenvallers, krijgen we ook signalen dat de grondprijzen onder druk staan. Door de stijgende bouwkosten lopen de huizenprijzen op en probeert men de grondprijs laag te houden.

Wij zijn hier erg huiverig voor. Natuurlijk stijgen de kosten, maar het kan niet zo zijn dat de gemeente daar alleen voor opdraait. Wij vinden dan ook dat we als gemeente bij een grondexploitatie in principe de boekwaarde terug moeten krijgen en moeten voorkomen dat we onze voorziening verlieslatend complex, hiervoor moeten inzetten.

Wij vragen het college om deze lijn strak vast te houden en de raad te informeren als bij het opstellen van een GREX de boekwaarde niet goed gemaakt dreigt te worden.

Voorzitter, gelukkig gebeuren er ook heel veel mooie dingen in onze gemeente! We denken aan ons nieuwe gezondheidscentrum waar veelvuldig gebruik van wordt gemaakt. Ook de verkoop en de komende ontwikkeling van de melkfabriek is een mijlpaal na al die jaren van rechtszaken en verloedering; fijn dat dit monument in ere hersteld wordt en er ook extra huizen gebouwd zullen worden. Als topsportgemeente kwamen we ook afgelopen jaar weer in de top 5 te staan. Heel mooi om te zien en fijn dat we zoveel bloeiende verenigingen hebben! We blijven ons naast de topsport ook inzetten om het sporten door kinderen, volwassenen en ouderen te stimuleren.

Als het goed is, komen er de komende tijd een aantal gronden en schoolgebouwen vrij. We vinden het belangrijk dat we als raad betrokken worden bij de invulling daarvan en dat er ruimte is voor initiatieven van inwoners en bedrijven. Met elkaar willen we een goede afweging maken hoe we deze gronden gaan invullen, zonder alleen naar het financiële plaatje te kijken. Daarom dienen wij de volgende motie in (motie voorlezen)

Verder willen wij nog een aantal aandachtspunten voor het komende jaar met u delen.

Allereerst is dat het maaien van de waterplanten. Het is goed dat we extra geld hebben vrijgemaakt en meedoen aan de pilot om deze zomer extra te maaien. Maar eerlijk gezegd vragen we ons af of het wel zin heeft. Het is dweilen met de kraan open. Extra maaien is absoluut geen oplossing voor de toekomst. We hebben goede hoop dat, nu er een nieuw college in de Staten zit we hiervoor ook financiële steun krijgen vanuit onze provincie. Daarbij is het belangrijk om samen met hen en andere partners te blijven zoeken naar een permanente oplossing.

Het tweede punt wat ons zorgen baart is de biogascentrale. We zitten hiermee in een spagaat. Aan de ene kant helpt de biogascentrale ons om onze klimaatdoelstellingen te halen en kan zij een rol spelen in de energievoorziening in de toekomst. Maar aan de andere kant willen we het probleem van de stankoverlast graag opgelost hebben. Omdat dat, ondanks beloftes, steeds maar niet lukt, hebben we er weinig vertrouwen in dat dit bedrijf op een nieuwe locatie wel stankvrij kan produceren. Ook de rechtszaak waarin het bedrijf nu verwickeld is helpt niet mee. We zijn benieuwd naar de uitkomsten van het gezondheidsonderzoek, fijn dat dit nu loopt.

Ten derde de verduurzaming van onze gemeente. We staan met elkaar voor een grote uitdaging. Het is goed dat dit regionaal wordt opgepakt zodat we hierin kunnen samenwerken. Daarbij is het van groot belang dat we de inwoners meenemen bij de keuzes die we maken en dat we deze transitie *samen* maken. Het beschikbaar stellen van extra geld voor de duurzaamheidslening vinden we een goed idee. Dit kost ons als gemeente bijna niets, maar kan voor onze inwoners een mooie steun in de rug zijn. Daarom dienen we het volgende amendement in.

Tenslotte valt het ons op dat er elk jaar bij de kadernota onverwachte investeringen gedaan moeten worden voor onderhoud. Het blijkt dat de beheers- en onderhoudsplannen die we als gemeente hebben niet volledig zijn. Elk jaar wordt hier verder aan gewerkt, maar toch blijven we dit tegenkomen. Dit zijn onaangename verrassingen. We vragen het college dan ook om hier werk van te maken zodat de beheersplannen echt volledig worden.

Voorzitter, ik sluit af.

De ChristenUnie kijkt met dankbaarheid terug op het afgelopen jaar. Als we vooruit kijken zien we nog een hoop uitdagingen, waarvan het zorgen voor goede en betaalbare zorg voor onze inwoners onze grootste uitdaging is.

In al onze plannen zoeken wij als eerste de zegen van onze Vader. Wij wensen die toe aan onze inwoners, maar ook aan u allen.